

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:
pe un an . . . . . 20 cor.
pe 1/2 an . . . . . 10 "
pe 1/4 an . . . . . 5 "
pe o lună . . . . . 2 "
N-ril de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20

INSERTIUNILE:

de un sîr garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune

Afăt abonamentele, cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisorile nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

SITUAȚIA.

O lună a trecut de când ministrul-președinte *Khuen-Héderváry* a adus la cunoștința parlamentului dimisia întregului cabinet, de-o lună urmează — cu mici întreruperi — audiențele și s'ar putea zice că tot nu suntem mai departe decât am fost la început.

Cel mult situația s'a mai încurcat.

Săptămâna trecută se credea deja că în curând vom avea nou ministru-președinte și cabinet, căci M. Sa îl chemase la audiență pe ministrul de finanțe *Lukács*, care — știind bine că era vorba de însărcinarea lui cu formarea cabinetului — declarase că are să primească această însărcinare. S'a prezentat însă la audiență, M. Sa l'a însărcinat cu formarea noului cabinet și *Lukács* — a refuzat, din «motive personale și obiective», cum s'a explicat în curând după audiență.

Nu se simțea nici destul de energic, nici destul stăpân asupra partidului liberal, ca bazat pe spriginul lui să poată frânge opoziția... și poate nu vota s'o strice nici cu opoziția.

Lukács a voit să facă însă ceva și a eșit la iveală cu un plan.

«Partidul liberal trebuie să se întruniască în conferință, să discute aici ce și cât poate lua în programul său din «aspirațiile naționale», să decreteze apoi că acestui program alcătuit de conferință au să se supună toți membrii, și să spriginească apoi din răspuneri pe ceta pe care M. Sa pe baza acestui program — are să-l designeze de viitor ministru-președinte».

Planul pare că a primit și aprobarea de sus, căci *Khuen-Héderváry* încă a declarat în clubul liberal că aderă la acest plan și crede că M. Sa nici nu va designa ministru-președinte până după ținerea conferinței.

Încă același zi, *Khuen Héderváry* a fost din nou primit în audiență, și apoi Duminecă iarăși.

La 9 și 1/2 a sosit și la 10 a și părăsit castelul. Scopul audienței, probabil va fi fost să-l refereze M. Sa despre dispoziția partidului liberal și apoi, firește, despre planul conferinței. Se svonește totodată că M. Sa s'ar fi înțeles cu ministrul-președinte *Khuen-Héderváry* și în privința persoanelor d'a se mai invita la audiențe, și aceste ar fi aproape numai — militari.

Audiențele ministrului-președinte sunt însă acum atât de obișnuite, încât n'au stârnit nici o senzație. Cu mult mai mare svon a produs audiența fostului ministru-președinte *Széll Kálmán*, pe care M. Sa l'a primit în audiență la 1 oră.

Se vorbea la început chiar și d'o revenire în fruntea guvernului alui *Széll*, dar în curând au încetat svonurile, mai ales pentru-că *Széll* nici înainte, nici după audiență n'a conferat nici cu un bărbat politic, nici chiar cu ministrul-președinte, la care e uz să faci vizită înainte de a merge în audiență la M. Sa.

Foile de sară vorbesc, că M. Sa l'ar fi însărcinat cu formarea cabinetului pe *Széll* și că și *Széll* ar fi refuzat. Ce e adevăr în svonul ăsta nu se știe, căci *Széll* n'a conferat cu nimeni, și și de altminteri e diplomat mare. Unor ziaristi li-a declarat că nu poate să le dea nici o informație. Nu neagă, că la audiență a fost vorba despre situația gravă a țării, dar el nu știe nimic.

Ziua de Duminecă a fost ziua audiențelor. Înainte de *Széll* a mai fost primit în audiență și principele *Lobkovicz*, comandantul corpului de armată din Budapesta. A fost chemat ca să refereze despre revoltele militare despre care scriseseră foile din Pesta.

Ziua s'a încheiat cu o altă senzație. Sara la 7 ore a sosit la Budapesta ministrul de externe contele *Golu-*

chowski, care luni dimineața a și fost primit în audiență de 2 ore.

Scopul venirii sale se aduce în legătură cu evenimentele din Serbia și Macedonia, dar nu suferă îndoială că în rindul întâu va fi referat despre mișcarea pornită între germanii și cehii din Austria.

Cominații privitoare la viitor nu facem. Suntem obișnuiți să așteptăm cu răbdare și așteptăm și-acum, curioși să aflăm cum se va putea rezolva criza actuală fără noi, naționalitățile.

M. Sa Regele Mercuri la 9 Septembrie va părăsi capitala și se va reîntoarce la Viena, spre a asista la parastasul în amintirea reginei Elisabeta. Din Viena, probabil, încă în decursul săptămânii va reveni la Budapesta, unde va sta până după rezolvarea crizei. Nu va lua dară parte nici la manevrele cavaleriei, ce se vor ține în Galizia.

Convocarea Reichsrathului. Cum se depeșează din Viena, în cercuri bine informate se vorbește, că în numărul procsim al semi-oficioasei «*Wiener Zeitung*», se va publica patentă prea înaltă, prin care se convoacă dietele provinciale ale Austriei.

„Ziar arădan-trădător de patrie“.

Sub acest titlu dulce sunător la urechile ipocriților maghiari de cincî pițule, fituica jidovească «*Aradi Közlöny*» din toc cu bale la gură se năpustește asupra noastră, pentru-că în aceste zile de grea încercare pentru patria noastră am luat poziție în contra pretensiunii «concesiilor naționale» în armată și am arătat, că Românii țin cu neclintită țarie la unitatea armatei. Mai ales li-e ciudă perciunaților de talia pântecosului jidov *Stauber József*, că

am alăturat ziarului nostru și o informațiune nemțească despre convingerile Românilor în cestiunea armatei. Jidovașul strigă după procurori, să ne infunde în temniță, pentru-că afirmăm loialitatea noastră față de tron și dinastie. Măsura aceasta de obrăznicie totuși par'că și dela jidovi e deja prea mare. Din cauza preseii jidovești țara se află în primejdia absolutismului, căci această presă infectă falsificând opinia părții sănătoase la minte a poporului maghiar, vrea să facă imposibilă o rezolvare prielnică a crizei. Se înțelege, *Stauber József* pretinde a reprezenta «poporul maghiar». Dar dacă poporul maghiar a ajuns într'o situațiune atât de nefericită, ca să fie reprezentat prin perciunași, apoi să știe acești «*Schröb Moritz*», că noi îi vom învăța minte și mai ales jidovașilor dela «*Aradi Közlöny*» le trimitem vorbă să nu se obrăznicească afară din cale, căci să poate întempla, că la eventuala întreprindere a noastră pentru aducerea lor la reson să aflăm bunii tovarăși chiar la frații maghiari, cari nu au venit în țara aceasta cu piei de iepuri în spate.

Statele Balcanice

Sa vedem acum cum stau lucrurile militare ale Turciei și Bulgariei.

Maî întâiu, Turcia: După războiul din 1877—78 unimata otomană a fost complet reorganizată la 1880. Noui modificări în formația sa s'au adus la 1886 și 1888. Almanachul de Gotha din 1881, 1882 și 1885 dă deslușiri complete asupra acestui subiect.

După noua stare de lucruri, serviciul militar e obligator și durează trei ani în armata permanentă (pentru artilerie și cavalerie patru ani); aceștia poartă numele de nizami. În rezerva

*) Vezi „Tr. Pop.“ Nrul 148 și 150.

O partie pe postovar.

(Urmare și fine).

Erau 12 ore, când jumătate din excursioniști eram în jurul mesii dela birtul din jos. Cefalul rămaseră să culeagă afine.

Când sosi d-șoara L., d-na P., deputatul și câți-va copii ne-am convins, că-s multe afine la poalele piscului. Urmează o carne splendidă pe grătar și acum aștept ca după prânz să înceapă partea de forță a zilei, discuții cu d-șoare și dame, discuții libere în verdeață, să fiu răpit de farmecul naturii și încântat de priviri dulci. Cred, că vom eși cu toții și așezându-ne la un loc vom discuta pe earbă verde. Și așa s'ar și întâmpla decă majoritatea am fi români. Suntem însă lipsiți de partea cea mai fermecătoare a zilei. Regretă mult acest lucru și d-șoara L.

Damele s'au retras într'o chilie, ear noi bărbaiții am rămas tot la masă și din trecere de vreme, încep a discuta cu deputatul politic! Și să nu credeți că-i rău mestesug a discuta politică pe virful Postovarului. Incepem dela situația internă, peregrinăm prin Germania, vorbim chiar și cu Bismarck și ne oprim în România. Trebuie să constat, că deputatul are vederi destul de clare, e obiectiv în judecată și-i foarte simpatic. Vorbește prudent, căci mă știe jurnalist și nu voește să treacă poate nici un fel de margini. Venind vorba de unirea Transilvaniei cu România, la ceea-ce nu eu am condus discuția, mă grăbesc a anticipa: „Dies ist schon vorüber, Herr Doctor, wir wollen dies nicht“ — ca

să ved ce zice. — Doară, preste asta n'af trecut D.-Voastră și lucrul acesta s'ar putea executa ușor, dacă n'af afla piedecă așa mare în Carpați. Esecutat acest lucru unde ar fi punctul de gravitație? Toemal cazul cu Austria. Mă mir cum de Bucovina poate avea de centru Viena. Ea aparține, după locul geografic ce-l ocupă la România... etc. etc.

Trecuse deja 1 oră și 1/2 și am fi mai discutat de sigur, dacă nu s'ar fi ivit damele. Luăm cafeaua și ne pregătim de plecare.

Înainte de-a pleca însă nu uităm a ne înscrie în „Cartea oaspeților“ (numărul meu 1174 și a ne împodobi cu „Roze de Alpi“, de cari am aflat pe o masă vecină, la care-și petrecuse o altă societate. Și oare e păcat a lua câte o pereche de roze adunate de alții? A fura flori nu e păcat...

Și eată-ne călări. Tot cei de azi dimineață. Damele au luat-o înainte, domniș înapoi, cel din urmă sunt eu. Dar calul deputatului și al dlui G. merg rău. La o cotitură îi lasă al meu înapoi și astfel ajung damele, cari ne asteptau într'o poeniță. Trei minute a trebuit să așteptăm pe domniș dinapoi, când eată-i că vin — cu caii de frâu. Și oam cu caii, Român din Scheiul Brașovului, a priceput de ce nu vrea să meargă calul d-lui deputat și zice:

„Calul domnului nu merge decât după cel al cucoanilor, că așa e învățat!“ — Și minunea minunilor, calul deputatului înaintează de minune după al d-nei P. Ce cuminiți sunt și caii câteodată; cum pricep gândurile omenești! Și înaintăm încet și

— nu prea sigur. Imi trec uneori curente electrice prin vine, dar mă liniștesc vîzînd înaintea mea pe d-șoara L. scăpată de ori-ce primejdie. Ajungem drumul cel bun. D-șoara cântă o arie atrăgătoare. Încetează, o laud, o rog să-mi mai cante ceva. Imi cântă... Cânt și eu... D-șoara e impresionată și cutropiți de impresii ne trezim la fântâna, unde dejunaserăm. Descălecăm. Roibul deputatului se liniștise, vîzîndu-l poate liniștit pe al d-nei P.; nu mai e sburdalnic ca azi dimineață, când în glumă se înieptase cu picioarele dinapoi și nu mai lipsia decât o urmă, ca să-l atingă pe deputatul, care cerca să se apropie de el.

Suntem veseli și pornim. Mergem alătura, doi cu doi, afară de dl G. care a luat-o în galop. Discutăm în tihnă și mi-se improspătează în memorie scene din viața de student, legate de drumul spre Poiană, dar mai ales de drumul din Poiană spre Brașov, pe care-l facem acum.

Îi povestesc d-șoarei L. o scenă de tot îndușitoare de dragoste, din viața mea de copil, când adică veniam din Poiană alătura de aleasa inimii și nu cutezam s'o agrăesc. Și de aci apoi întindem o discuție animată despre dragostea platonice, ideală. Și credeți, că nu e admirabil a tracta o asemenea temă — de pe cal, pe când ziua își dă ultima sfortare în luptă cu noaptea?! E sublim!

Am ajuns la locul, unde ne așteptau trăsurile. Descălecăm. Cînstesc cu un bacșiș pe copilul, care condusesse calul d-șoarei L. pe Postovar în jos. Dar să vedeți, ce scenă nostimă se improvizează.

— Dar ce-i dai lui bacșiș, d-șorule, că nu-s caii lui. Sunt ai mei caii. Dă încoace banii, mă!

— Ea lasă-i banii, că uite el a purtat calul de căpăstru!

— Da cine l'a chemat; ducă-se dracului! Dă încoace banii, mă, că te lovește cataroiul!

Îi las să ved ce ese de-aci. Trocarul nostru îl prinde pe copil și smulge banii din mână și umblă mai departe după bacșiș. Mă scandalizez de inima lui tirană și nu-i dau nimic.

Un moment psihologic de mare importanță. Pe virful muntelui îl roagă pe băiat să-i ajute, să conducă calul d-șoarei L. și aci după o cale de 2 oare îl lipsește pe copil și de mica cinste, ce i-o faci. Sunt mulți oameni fără de inimă în lume dar așa lipsă de rușine, atâta grobianitate par'că n'am mai văzut.

Îi chem pe copil de-oparte și-i dau bacșișul îndoit, grijind, să nu-l mai vază nefericitul acela de hain și egoist.

Urc trăsura cu d-șoara L. și cu dl G. A înopiat de-a binele. Sub potopul de impresii de peste zi și alterat de purtarea Trocarului mă cufund în meditații și contemplațiuni fără de sfîrșit. Obosiala încă nu m'a cuprins.

Sunt însă sigur, că mâne voiu simți toate greutățile excursiei de azi. Voi avea însă motiv să le uit, căci fost-a aceasta: .. O excursie pe neașteptate de dragul alor doi ochi albaștri...

Din 1 zuci.

armatei active, ihiat, rămâne trei ani — (cavaleristul și artileristul doi ani).

Apoi trece în armata teritorială cu numele de redif, unde stă 8 ani. În rezerva acestei arme stă 6 ani. Ca rezervist al armatei teritoriale poartă numele de mustahfiz.

Așa dar serviciul militar în Turcia este de douăzeci de ani.

Vom da aci mai jos cîmrcumscripțiile militare ale imperiului otoman cum și distribuția artileriei pe corpurile de armată.

Nr. corpului	Circumscripția militară a corpului de armată	Artilerie de campanie	
		Baterii cu 6 tunuri una	Nr. de tunuri
I	Constantinopol	39	231
II	Adrianopol	47	282
III	Salonic	72	431
IV	Armenia	39	234
V	Siria	26	156
VI	Mesopotamia	17	102
VII	Yemen	7	42
	Diviziuni:		
	Hedjaz	2	12
	Trîpoli	6	36

Trupele otomane au arma sistem Mauser calibru 7, 65 și 9, 5 mm. Magazinul cu tub al armei poartă 5 cartușe și 9 cartușe.

Efectivul de războiu în 1900 era astfel:

Armata permanentă	350.000 oameni
Armata teritorială	361.000 "
Ilave (666 batalioane)	666.000 "
Rezerva armatei teritoriale	200.000 "
	1.500.000 oameni

Grosul trupelor sunt grămădite în Turcia europeană.

În adevăr, efectivul de pace, în primele trei corpuri de armată — Constantinopol, Adrianopol și Salonic — pe lângă alte trupe, cuprinde 192 batalioane de redif cum și 158 baterii de artilerie cu 948 tunuri.

Să vedem acum forțele Bulgariei. În acest principat serviciul militar de doi ani în armata activă pentru infanterie, (3 ani pentru celelalte arme); patru ani în rezervă și patru ani în »opolcenie«. Așa dar în armata bulgară serviciul e de 10 ani pentru infanterist și de 11 ani pentru celelalte arme.

Armamentul său este: pușca cu repetiție sistem Manlicher (mod. 88, calibru 8 mm.). Cavaleria este înarmată cu carabina de același sistem. Dispune de 432 tunuri. Cea mai mare parte din tunuri sunt dela uzina Krupp, iar celelalte sunt dela uzina Creuzot.

Efectivul total de războiu pentru 1902 era socotit astfel:

	Oameni	Tunuri	Trăsuri
6 diviziuni de infanterie	124.502	312	5778
1 divizie de cavalerie	2.938	—	68
Total	126.970	312	5846

Armata de rezervă.

	Oameni	Tunuri	Trăsuri
6 div. de infanterie	81.99	120	2772
	1.6970	312	5846
Total general	108.966	432	8618

Cum se vede forțele militare ale celor două armate nu pot suferi comparație.

Dacă am admite că rezerva armatei bulgare se adună în întregime, am ajunge la 200.000 oameni. Fără îndoială în această socoteală e mult lucru problematic.

Armata otomană în schimb dispune de 750.000 oameni cu o instrucție militară complectă, din care grosul este în Europa. Tot aci, prin dispoziția anterioară a lucrurilor, sunt 958 de tunuri.

Trupele bulgare sunt distribuite parte la Nord și parte la Sud de Balcani.

La Nord sunt: diviziile de Șumla, Vratza și Rusciuc; iar la Sud diviziile de Slivno, Filipopoli și Sofia.

Grosul trupelor otomane într'un caz de conflict războinic vor năvăli de sigur prin Valea Maritza asupra Rumeliei orientale. Și cum obiectivul ar putea fi capitala principatului, în acest caz toate trupele bulgare s'ar stringe în jurul platoului Mesie, adică lângă Sofia.

Linii ferate dela Nord și sud de Balcani sunt legate între ele numai prin Valea Iskerului, un afluent al Dunărei, și deci în jurul Sofiei bulgarii pot opune cea mai mare rezistență. În adevăr în jurul acestui punct se pot concentra mai lesnicios toate forțele principalului.

Situația bulgarilor, în cazul cel mai nefavorabil lor, nu va suferi schimbări însemnate.

Manevrele dela Lipova.

— Schițe instructive. —

Nu garantăm pentru autenticitate; o reproducem însă, după o foaie locală, de oare-ce ni-se pare — probabilă.

La poarta castelului din Neudorf stau pașă doi gardiști; amândoi voinici, amândoi mândri; mai ales însă unul.

Al. Sa R. moștenitorul de tron intrând în castel rămâne uimit de frumuseța unuia dintre gardiști. Îl privește cu ochii încântați, apoi i-se adresează unguște.

— Ești ungur, nu?

— János, Herr Majestät! — îi răspunde gardistul nemțeste punându-se în »Haptac«.

— De unde ești? — continuă moștenitorul de tron.

Voinicul nostru se gândește o clipă, apoi răspunde bărbătește.

— Melde gehorsamst, nu știu unguște!

Al. Sa zîmbește bincroitor și intră. Și compatrioții noștri maghiari mai vor armata unguștea!

Garantăm pentru asta și ne cerem prealabil scuzele.

Podul ce duce peste Mureș. Va ocupat o companie de soldați. Tot la zece pași stă câte un post, ca să... stee.

O societate românească trece podul spre Radna. Cu ea e și un băiețandru, care se uită cu plăcere la posturi.

— Crezi unchiule, — îi zice unuia din societate — că toți soldațiiăștia sunt români? Apoi se apropie de un post.

— D-lă ești român?

— Da.

— Și de ce stai aici? — îl întreabă curios.

Soldatul dă din umeri.

— Știe... muma drăcului, de ce m'or pus să stau!

Autentică.

To be or not to be — soldat și după 1 Octombrie, asta e întrebarea.

Ficiorii au venit oboșiți dela maneme.. Sunt numai o apă. Abia mai stau pe picioare, și abia așteaptă să sosiască 1 Octombrie să se întoarcă la valra părintească unde îi așteaptă cu alăta dor, — dacă se vor întoarce.

E vorba că poate nu se vor întoarce nici chiar aceia a căror vreme ar fi să plece, implinind trei ani de serviciu.

Mă pun cu unu la vorbe E greu serviciul și mare dorul de casă.

— Și nu ți-e dor de casă?

Ochii lui încep să străluciască plini de bucurie.

— Hei, domnule, cum nu mi va fi dor.

— Și dacă v'or mai ținea trei luni, pentru-că n'are cine să vină în locul vostru? Ochii i-se înfrîstează... Poate își va fi aducând aminte de Leana lui frumoasă care nu mai poate de dorul lui...

În curînd însă privirea i-se aprinde din nou. Se aruncă în »haptac«.

— Trăiască împăratul!

M. A

Sfîrșitul manevrelor.

Erî, Lunî, dimineața la 9 ore a răsunat peste câmpiile întinse din jurul Neudorf-ului fanfara de argint: s'au sfîrșit manevrele. Militarii nu s'au așteptat la un sfîrșit atât de grabnic, dar totuși nu li-a cauzat sunetul neașteptat de fantară, bucurie neobișnuită. Sol-

dați, cari împlinesc anul al treilea, au înțeles de mult că n'au să-și revadă vetrele decât către sfîrșitul anului.

Al. Sa, moștenitorul de tron, a fost pe deplin mulțumit cu dovezile de capabilitate militară date de ambele corpuri (române!) XII dela Sibiu și VII dela Timișoara, și asta a fost și una dintre motivele că a dat ordin, ca manevrele să se termine mai curînd.

La 10 ore, Al. Sa a urcat trenul special, care avea să-l ducă la Viena și puține minute mai în urmă trenul a și plecat. La gara din Neudorf și-a luat rămas bun dela comitele suprem Dr. Molnár, vicecomitele Kapdebo și contele Zselensky, căruia din nou i-a mulțumit pentru buna primire.

Cu puține minute înainte de 12, trenul a sosit în gara dela Arad, unde eșise spre întîmpinarea lui comitele suprem Urbán., primarul orașului Institoris și căpitanul orașului Sarlot. Al. Sa însă nu s'a arătat de loc, numai locotenentul de marină Remy a schimbat câte va cuvinte cu comitele suprem.

Din incidentul venirii sale la manevre, moștenitorul de tron a împărțit mai multe cadouri: câte un cîas de aur cu monograma M. Sale: protonotarului comitatens Ioanovicî, inginerului Radislovicî și plebanului Hold. A mai împărțit apoi cadouri și altora.

Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român.

Concurs.

Conform §-lui 17 lit. b. din statutele Asociațiunii și în urma deciziunii speciale a adunării generale din ast an, pentru ocuparea postului de prim-secretar al Asociațiunii, devenit vacant prin abdicere, se publică concurs cu următoarele condiții:

1. Prim-secretarul, ale cărui agende sunt prevăzute în §-ul 28 din statute, va trebui să fie cunoscut ca bărbat de litere ori apoi să aibă calificățiune academică.

2. Nu poate ocupa și altă funcțiune.

3. Va beneficia de salar anual în suma de cor. 2400—, ce se va licuida în rate lunare anticipative, și de relut de cuartir în suma de cor. 800.—, ce se va licuida în rate lunare anticipative.

Reflectanții au să-și înainteze documentele subsemnatului comitet (Sibiu, strada Morî Nr. 8) până la 31 Decembrie 1903.

Sibiu, din ședința dela 24 August a comitetului central al Asociațiunii.

Ioșif Sterca Șuluș,
vice-președinte.

Dr. Ben,
secr. I.

NOUȚĂȚI.

ARA⁹, 8 Septembrie n. 1903.

Urbán Iván la moștenitorul de tron. Desigur prietenia ce are cu Zselénszky căci alt titlu nu știm să-i fi dat dreptul fișpanului nostru Urbán Iván de a se imbulzi și dînsul — după-cum citim în leihjurnalul său «A. és V.» — la moștenitorul de tron în Neudorf.

Citim adică că a fost mai de multor ori poftit la masă și că moștenitorul și-a dat expresie simpatiilor față de maghiari, care simpatie s'a mărit dela prilejul acesta că îi poate cunoaște. Chiar așa să fie oare? Chiar așa să fi zis moștenitorul cătră musiu Urbán? Dar ce maghiari a întîlnit moștenitorul în Neudorf?

Mal zice în treacăt «A. és V.» că moștenitorul a întrebat pe dl Urbán despre starea economică, chestiile naționalităților ș. a. Ce a întrebat moștenitorul nu știm, ce a putut răspunde dl Urbán

nu suntem curioși a ști, ne mulțumim a constata că atunci când — deputația bisericei române n'a putut să se prezinte la moștenitor pentru pretextul că nu primește deputații — prezența domniilor d'alde Urban, care n'a avut acolo nimic de căutat și pe care l-a vîrit desigur contele Zselénszky abusând de situația sa de stăpîn al casei — este o exploatare politică făcută însă într'un chip grosolan și prost.

Din Beiuși ni se scrie:

Episcopul Orăziț-marî Il. Sa Dr. Demetriu Radu a înființat pentru studenții români dela gimnasiul din loc așa numita »masa studenților«, la care vor primi gratuit prînz și cină, deocamdată 15 studenți (10 gr.-cat. și 5 gr.-or.)

La întreprinderea sa, senatul școlii civile de fete gr.-cat. a cărei patron e Il. Sa, a hotărît că de-acum înainte în internatul de fete să se primească și fete gr.-or., cea ce până acum nu se făcea.

A donat 50 cor. pentru corul merserișilor români, și 1600 cor. pentru spitalul public cercual, zidit anul trecut.

Faptele marinimoase ale Il. Sale se laudă de sine.

Școala de fete din Arad.

După cum allăm, conducerea școlii de fete din Arad a fost incredințată și pe viitor secretarului consistorial dl Vasile Goldiș.

Catichet al institutului a fost numit părintele Ioan Nicorescu.

Profesoare au fost numite: Elena Pipoș, Hermina Ciogogariu și Octavia Deseanu, toate cu calificățiune formală superioară.

La această școală se pune o însemnătate deosebită pe instruirea fetițelor în economia casnică, în ale bucatăriei și croitul și cusutul albiturilor și ale hainelor.

Edificiul școlii a fost anul acesta renovat atât interior cât și exterior.

Aerostat deasupra Aradului.

Erî pe la amiază a apărut deasupra orașului nostru un aerostat, care a oferit publicului un spectacol interesant. Aerostatul care a plecat din Neudorf străbătea într'o linște maiestooasă vîzduhul și când s'a apropiat de oraș, s'a coborît atât de jos încât cu ochian putea-i distinge persoane cari se mișcau în nacela.

O oră întregă a plutit aerostatul deasupra Aradului. La o oră a dispărut. Tînta spre care a plecat, este necunoscută.

Ex-lex-ul și darea în comitatul Aradului.

În ședința de erî a comisiunii permanente a comitatului Arad, directorul de finanțe Farkas Gyözö a făcut o relatre oficioasă despre situația insuportabilă creată pe urma ex-lex-ului. Incassarea dării pe teritoriul comitatului Aradului a suferit o scădere de 130,000 coroane față de anul trecut. Părerea directorului de finanțe e, că dacă încă o lună va dura starea de ex-lex, scăderea va fi un milion de coroane. D'acizice dînsul — vor proveni grave încurcături, și o mare parte a acestor sume va deveni neincassabilă, pentru-că mai ales proprietarii mici cari și de altfel sunt destul de însărcinați, nu plătesc.

Urmările ex-lexului. Din Lechința (com Turda-Arieș) ni-se scrie că locuitorii crezînd că în ex-lex nici darea comunală nu trebuie plătită, au refuzat s'o plătescă. Primarul și jurații au cuprins la fie-care câte ceva și au dus lucrurile la casa comunală. Locuitorii s'au resculat și au asediat casa comunală. Primarul Illés și notarul Moga numai cu greu au scăpat prin fe-reastă. Locuitorii au intrat apoi în casa comunală și au făcut toate lucrurile puz-

derii. In comună a sosit o patrulă de geandarmi.

Aniversarea morții împărătesei Elisaveta. Joi în 28 August (10 Septembrie) a. c., vor fi 5 ani, de când a fost asasinată M. S. mult iubita Împărăteasă Elisaveta. Din incidentul acesta se vor celebra în toate bisericile din țară, liturgiile pentru fericita odihnă a sufletului înaltei defuncte.

Recruții român. Luni s'a publicat în foile oficiale, cum se depeșează din Viena, ordinul ministrului de război *Pittreich*, prin care li-se aduce la cunoștință soldaților a căror vreme expiră cu sfârșitul lunii, că de ocamdată nu vor fi concediați. Tot odată sunt convocați pe 5 Octombrie rezerviștii austriaci la deprinderi de 8 săptămâni.

Ordinul vorbește, în schimbul serviciului lungit, de câte-va favoruri. Timpul cât vor sta peste 1 Octombrie li-se va socoti drept deprindere de arme și anume cele dintâi 6 săptămâni drept deprinderea I. apoi celelalte de a II și III-a.

Ordinul este par a dovedi că în curând nu e nădejde să se rezolve criza și că din aspirațiile naționale nu va fi nimic.

Ministru inecat. *Manusefi*, ministrul de finanțe al Bulgariei, s'a inecat în băile dela *Euxinograd*.

Contele Francisc Deym, ministrul plenipotențiat al Austro-Ungariei la Londra, a repasat Joi, la 3 Septembrie, d. a. la 4 ore în castelul *Eckersdorf* lângă *Glatz*.

La librăria românească Petru Simion Arad, strada Deak-Ferencz Nrul 30, au sosit o mulțime de cărți literare românești: *Eminescu, Ioan Creangă, V. Alexandri, Biblioteca populară Minerva* (15 bani numărul), *Quo vadis* și alte. Tot aici se pot cumpăra cu numărul: *Sămănătorul*, escelelta revistă literară din București (20 b.), *Tribuna Poporului* (10 b.), *Poporul Român* (4 b.), precum și alte reviste și cărți literare și de școală. — Recomandăm librăria în atenția tuturor Românilor.

Candidat de avocat, român, cu praxă bună, sau scriitor, care a fost mai mulți ani aplicat în cancelăriile advocaționale, află numai decât aplicare în cancelaria avocatului *Dr. Gavril Cosma* în Beiuș (Belényes.) A se adresa de-adreptul d-lui *Cosma*.

Avis. Toți acei p. t. participanți la adunarea generală a învățătorilor din diecesă Caransebeșului ținândă în Baile-Herculane, cărora le vine mai scurt și mai efin a călători până la Orșova cu vaporul, și avizez prin aceasta, că o pot face venind cu trenul din părțile Verșetului și Oraviței, ce ajunge la Baziaș la 10 ore a. m., iar la 10^{1/2} pleacă vaporul spre Orșova, unde ajunge la 3 ore p. m. Din Orșova pleacă seara spre B-Herculane un tren mixt la 7-20 ore și ajunge la stațiunea băilor la 8^{3/4}. Vaporul dela Baziaș până la Orșova pe cl. III. costă 1 fl. 70 cr. și trenul dela Orșova până la băi 20 cr. — Orșova, la 7 Sept 1903. *Traian Hențu*.

Dieta țerii a ducatului Bucovina este convocată în sesiune ordinară pe ziua de 10 Sep. n. a. c.

Un Rotschild închis. Judecătorii din Franța nu se prea uită la poziția socială a celor cari vin în conflict cu legile. Henry Rotschild, milionarul din Paris, are un automobil. Într-o zi a mână prea repede, pentru-ce a fost condamnat la 20 fr. amendă. Nu de mult a mână din nou prea repede, pentru-ce a fost condamnat afară

de amendă de 20 franci la o zi închisoare, care a trebuit s-o îplinească.

Foc la Universitate. Mare nenorocire era să se întâmple la 5 Sept. la Universitatea din Cluj, dacă un servitor precaut nu observa focul care a izbucnit în cabinetul fizic al Universității. Anume din cauză până-acum necunoscută s'a aprins petrolul așezat spre analiză, care era cam la 30—40 de litre. În curând au sosit pompierii, cari seara la 7 ore au localizat focul, care și așa a durat peste 2 ore — *Tot cabinetul însă a ars; paguba se urcă la 2500 coroane.* Cercetarea făcută de poliție a dovedit, că incendiul l'a cauzat neglijența unui oficianț.

La temniță. *Dl T. Păcățianu, autorul operii valoroase Cartea de aur, Joi, la 10 Septembrie, își va începe pedeapsa de 6 luni în temnița de stat din Seghedin. Pedeapsa asta i s'a dictat pentru agitație cuprinsă în volumul I al operii amintite.*

Îngropată de vie. — Într-o comună din apropierea orașului Nowo-Tserkawik din Rusia a murit nevasta unui proprietar. Nefiind nici un medic în comună, bărbatul a rugat pe preotul să îngroape imediat pe decedată. Așa s'a și întâmplat. Mai târziu însă bărbatul începu să i-se ivească bănuiala, că nevasta lui a murit numai în aparență. Se puse deci și desgropă pe nevasta în prezența preotului și mai multor oameni din comună. O groază nespusă cuprinsă pe cei prezenți. Tabloul era înfricoșat. Carnea femeii îngropate era la mâni sfâșiată până la os, ochii erau eșiți din orbite și mănunchiuri întregi din părul capului erau cu rădăcini cu tot în mâinile nefericitei. Era evident, că nevasta a fost îngropată de vie, iar în sicriu și-a venit în fire și a început o luptă îngrozitoare cu moartea, până ce a trebuit să moară din lipsa de aer.

Biserica arsă. *Din Clacova ni se depeșează, că azi noapte a ars biserica românească din Macedonia (lângă Clacova). Cauza focului nu se știe. Biserica, ca toate bisericile din diecesă, a fost asigurată la banca românească de asigurare „Transilvania“.*

Alegere de notar în Zagra. Marți s'a săvârșit alegerea de notar în cercul Zăgrei. Alegătorii au fost avertați numai în ziua precedentă despre ținerea alegerii. Deschizându-se ședința prim-pretorul *László Zoltán* din Năsăud a candidat pe notarul suplent *Farkas* și încă 2 jidănași, necunoscuți nici după nume, deși au concurat la acest post 6—7 tineri români cu calificări bune. A fost declarat de ales d-l *Farkas*. Dacă d-l protopretor *László* astfel respectă dorințele Românilor, de cari a fost ridicat la acest post, poate fi sigur că la proxima alegere nu va fi acolo unde e. *Rev. Bistr.*

Stipendii din fundațiunea „Gozsdu“. Reprezentanța fundațiunii „Gozsdu“ a ținut zilele acestea la Sibiu ședință, în care s'au votat stipendiile pe anul acesta școlar. S'au votat 154 stipendii în suma de 78 400 cor. 95 bani. Au primit stipendii 32 rigorosanți, 57 juriști, 14 medicinisti, 13 studenți în filosofie, 6 studenți la tehnică, 5 stud. la montanistică și silvicultură, 1 cand. de profesor la școala comercială, 10 gimnastiști, 14 elevi în școală militară, 1 cand. de notar și 1 cand. farmacist. În anul trecut s'au promovat doctori 12 stipendiști.

„Convorbiri Literare“ Nr. 9 are următorul cuprins: *G. Murnu* — Homer: *Iliada*, Cîntul IX (trad. în hexametre). *Teohari Antonescu*. — Budhismul și Nirvana (studiu). *A* — Lordul cel mititel (roman de F. H. Burnett, trad. din englezește) *Ciru Oeconomu*. — Din Rucăr (roman). *Dr. Gheorghe Alexici* — Macedoromânii (studiu). *N. Iorga*. — Un nou volum al canonicului Augustin Bunea (dare de seamă despre cartea: „Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse“). *Bibliografie*.

Ghetele dela Porter sunt azi articol predilect în Arad. Abia mai are seamă faptul, că aceste ghete au câștigat plăcerea tuturor în vreme atât de

scurtă. Taina e că firma *Porter* ține în magazin nu numai marfa cea mai bună, ci o vinde mai efin. Vor fi poate și de aceia cari vor crede, că ghetele lui Porter nu corespund ghetelor luate dela specialiști, dar acestor puțini le putem recomanda: să vină și să se convingă că nicăiri nu pot găsi mai mare asortiment în ghete fine, elegante și cu șic. Magazinul ține cont de cele mai mici dorințe și cunoaște toate pretențiile marelui public, nizuindu-se a satisface toate pretențiile.

Cea mai nestricăcioasă cremă pentru înfrumșetarea tenului e crema de flori de liliac. Un borcan costă 1 cor.

Pudră de flori de liliac 1 cutie 1 cor.
Săpun de flori de liliac bucata 70 fil.
Pasta Iuno 2 cor.
Pudra Iuno 2 cor.

— Mijloc sigur contra durerilor de stomac, a sgârciturilor și a catarurilor de stomac, contra boalelor învechite de stomac și contra lipsei poștei de mâncare, pe urmă un mijloc sigur purgativ fără dureri: e ceaiul întăritor de stomac al farmacistului *Kossuth*. O cutie de probă 1 cor. 20 fil.; o cutie de probă 2 cor.

— Contra guturaiului, tusei, răgușelei, flegmei și a afecțiunilor laringilor are un efect miraculos pastilele de pepr *S-nega*. Se pot găsi în farmacia „*Verg-Maria*“ alui *Kossuth*, în Arad, Piața *Boross-Beni* 150 (casa *Dengl*).

PARTEA LITERARĂ.

în Transilvania.

Țăranii renunțară la această datorie, în folosul bisericeii, pentru școală. Dar, din cauza lipsei nu știu cărei formalități, legale, suma nu le-a fost plătită. Școala fu așa dar închisă și comuna fiind prea mică, rămase fără școală. În comunele mai însemnate, lucrurile se petrec alt-fel. Legea dispune că dacă, pentru a atinge minimumul legal, Statul contribuie cu cel puțin o sută de fiorini, câștigă dreptul de a numi pe învățator. Cu toate acestea, comunele au întocmit așa de bine lucrurile, în cât până acum a aproape n'au fost școli pierdute. Dar nici altele noi nu s'au făcut.

Și mai mare este greutatea când e vorba de învățămîntul secundar național. Români au în toată țara cinci școli secundare. Cele mai însemnate, cele de la Brașov și de la Blaj, numără fie-care cam câte cinci sute de elevi. Altă școală, cea de la Beiuș, a fost pe jumătate maghiarisată în 1887, în niște împrejurări destul de curioase. Elevii și profesorii se duseseră în corpore să primească pe episcopul orașului. Reîntorcându-se, găsiră ferestrele liceului pavoazate cu drapele ungurești. Se aruncară asupra lor și le sfâșiară în bucăți. S'a făcut o anchetă, elevii au fost eliminați, și cursurile au trebuit să fie predate în ungurește, dar cele patru licee sunt departe de a fi suficiente. Jumătate din tinerii români intră în școlile de Stat.

Se pare că timpul pe care îl petrec în aceste din urmă școli nu îi maghiarizează de loc, din potrivă, ved cu mânie cum istoria lor națională e desfigurată de profesori, — și rămân tot „salbăteci valahi“ pentru camarazii lor. În general din aceste școli ies cei mai înfocați naționaliști.

Odată școala sfârșită, copilul s'ar grăbi să uite cele câte-va cuvinte ungurești pe cari le-a învățat. Nu i se lasă însă timpul. Am trecut prin sate, unde, afară de două-trei funcționari, populațiunea e curat românească. Aceste sate au fost împănate cu o mulțime de inscripții în ungurește. S'au născocit chiar nume de stradă pentru a se putea pune plăci pe la răspântii. De curând o lege hotărăște ca să se

traducă în ungurește toate numele geografice. În munții apuseți unde nu e picior de ungur, am auzit pe un scriitor public citind populațiunei o proclamațiune din care nu înțelegea nici un cuvânt. Prin sate se trimit învățători unguri; e adevărat că, după cum și e de așteptat, acești învățători învață limba elevilor, cari n'o învață pe a învățătorului!

Funcționarii scriu și vorbesc ungurește; adesea țăranul nu se poate înțelege cu dânsii de cât cu ajutorul unui interpret. Poate să fie chemat la judecată, acuzat, judecat și condamnat fără să fi priceput nimic din procesul său.

Românul nu e stăpân, nici măcar pe numele lui. Cine-va crede că îl cheamă *Constantin*, *Victor* sau *Dimetrie*; se numește însă în realitate *Zzilard*, *Gyözö* sau *Döme*; fata botezată *Florița*, *Aurora* sau *Claudia* la biserică, se numește la starea civilă *Virág*, *Hajnalka* sau *Colos*. Nimeni nu e admis să solicite un loc de ampoiă la drumul de fier, de geandarm sau de cantoner, dacă nu și-a maghiarisat numele de familie.

Românii au tras de aci un prețios învățământ; au învățat să scrie în valoare școalelor și au făcut bani, un mijloc de apărare națională, prin care s'au gura dis-de țărani și de păstori. Într-o încălele primare arată că, are gesturi prețul luptei. Legea și posedă cu amendă lipsirile de e în limba adesea inutilă pentru de sa vor-mune, ca *Vidra* de pildă, *ism*, *zi-ților*, unde copiii au de fa de de mai multe ceasuri până la instrucția în schimb e escelelta sala de onoare a liceului din se poate vedea, între po episcopi și de patrioți ilustri, unui țăran ars de soare, sbîrcit, cu un bicu de căruțaș împrejurul gâtului. E unul din întemeietorii liceului. Când s'a construit localul, unit au dat banii sau inteligența lor; el aduse căruța, calul și munca lui. În fruntea altor țărani munci luni întregi, cârând lemnărie, var și piatră. Prin împrejurimile Năsăudului sau ale Sibiuului se surprinde faptul că înțilnești țărani foarte instruiți, cari adesea au studiat patru sau cinci ani la liceu sau la seminar. Duminica seara, mamă-sa îi umple straița și o pune pe umerii copilului, care pleacă pentru toată săptămâna la oraș locuind la vre-un tovarăș tot așa de sărac ca și densul. Când părinții îl cred destul de învățat, copilul s'întoarce la plug. Acești ani de studiu lasă o amintire neștersă în inimă mai vioaie. (Va)

Bibliografie.
A apărut:
Biblioteca „Tribuna“
N-rul 1.
NUVELE
DE
Emile Zola.
Trei nuvele d'o rară frumusețe.
Prețul 40 bani + 6 fil. porto.
De vânzare la adm. foil noastre.

Red. respons. **Ioan Russu Șiriani**.
Editor **Aurel Popovici-Barcianu**.

INSERTIUNI și RECLAME.

Se caută:

ACUISITORI

sub condițiuni avantajoase pentru un institut de asigurare bine acreditat.

Oferte numai în scris sub „*Rentabil*“ la administrația acestui ziar. 1062 3-3

Diplomă de aur 1891. Oradea-Mare.

SCHÄFFER JÓZSEF

compactior.

ARAD, Strada Tabajdy Károly.

Execută tot felul de

lucrări de compactorie

dela executarea cea mai simplă până la cea mai de lux. — Comandele din loc și provincină se efectuează prompt și punctual. — Lucru bun și solid! Prețuri moderate!

Serviciu punctual! 1045 14—

Diplomă de argint 1885. Budapesta.

Telefon (pentru oraș și comitat) Nr. 387.

BRAUN N. A.

depozit de culori.

Arad, str. Forray, piața Boros-Béni.

Mare depozit de firnis, culori de ulei fabricat propriu, culori pentru vopsirea podelelor, uleiuri pentru mașini, și a toate de prima calitate.

— Comandele din provincină se efectuează prompt și solid —
1034 22—
— Pachetarea gratuit. —

Cel mai eficient izvor de cumpărare din Arad.

Juvaericeale,
aur și argint (frânțe)

de amanet

Grosul Turcia europeană gata cu prețurile în adeampe; sau le schimbă cu primele trei 1005 45—

tsch Izidor,

clasiornicar și juvaeriu

Arad, Strada Templu.

— Telefon n-rul 438. —

Cel mai vechiu atelier de reparaturi și depozit de biciclete și mașini de cusut, în Arad, piața Libertății 7.

HAMMER VILMOS

mehanician electric.

N-rul telefonului 96.

Biciclete de Dresda, calitatea I.

Depozit de

Mașini de cusut Singer pentru brodarii fine, și

mașini de cusut Singer cu 32 fl. pe lângă garanție de 5 ani.

Instalări de sonerii și telefon. se primesc pe lângă mare garanție. Mare depozit de bucați de biciclete și mașini de cusut. 1059 5—

Telefon pentru oraș și comitat 471.

In atenția gospodărițelor.

Au sosit

sticlele de aburi

pentru crastaveti și poame,

fabricat model, rezistând celui mai mare grad de căldură, făcut din o singură bucată, pereții de sticlă, de culoare verde sau albă.

Se pot căpeta pe lângă prețuri foarte avantajoase numai la

URBAN E.

urm. ved. Sütő József

prăvălie de sticlării

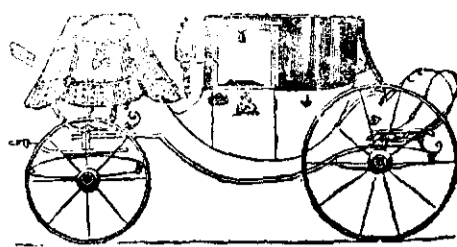
Arad, Forray-uteza 2/c.

Mare depozit de tot felul de sticle, porcelanuri, vase de fert, lampe, cadre pe lângă prețuri scăzute.

Tot aici se căpeta PETROLEU de CRISTAL fără miros; 1 litru 20 cr.

Comandele din provincie prompt și grabnic. 1052 7—30

Lucru de gust, prețuri moderate.
Trăsuri gata la dispoziție.

Comandele din provincină se efectuează prompt și grabnic.

Primește fabricarea de trăsuri, calese și căruțe corespunzătoare tuturor cerințelor moderne, pe lângă execuție de gust. Primește d'asemenea tot felul de reparaturi, și toate lucrările ce se țin de lustruire, pe lângă prețuri moderate. — Se recomandă mai ales atenției și părtinirii preș. domni proprietari de pământ.

990 16—25

Tary Béla

— fabrică de trăsuri —
— și atelier de lustruire. —

Arad, Boros Béni-tér nr. 10.

Să mergem mamă!!

Unde?

In prăvălia de haine pentru bărbați și copii alui

Frank Leo,

ARAD,

Andrássy-tér n-rul 9 (vis-à-vis

cu noua biserică a minorității) unde acum

cu începerea anului școlar căpătăm hainele

cele mai noi, mai moderne și mai eficiente și

anume:

Haine pentru băieți: de 12—17 ani.

Haine de seviot, pentru toamnă	10 cor.
Haine de școală, pentru toamnă	11—14 "
Haine de camgarn, deosebite culori	12—18 "
Haine moderne,	20 "
și mai sus; execuție bună.	

Haine pentru copii: de 3—12 ani.

Haine de toamnă cu 2 șire de nasturi	6 cor.
Haine Loden	7—8 "
Haine Loden din Zsolna	11 "
Haine de camgarn, specialitate	12—14 "
și mai scump.	

Haine pentru bărbați.

Haine de seviot	16 cor.
Haine mai fine	18—20 "
Haine de camgarn	22—24 "
Haine fine de Loden din Zsolna	26—30 "
Haine de tot fine din camgarn	32—38 "
Specialități din cel mai fin camgarn francez	40—48 "

Paltoane de toamnă.

Paltoane sure de seviot	20 cor.
Paltoane fine Doubl.	24—30 "
Paltoane camgarn, deosebite culori	25—30 "
Specialități fine	32—44 "

1049 9—10

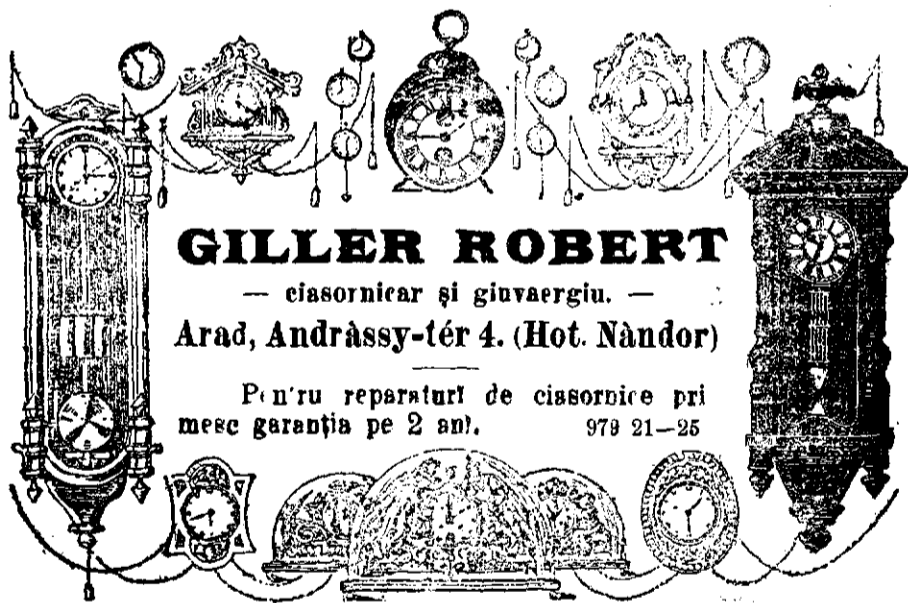
Principii solide!

Clase după măsurile deosebite!

Serviciu prompt!

Depozit de ciasnornice și giuvaericeale.

Depozit de ciasnornice și giuvaericeale.

Depozit de ciasnornice și giuvaericeale.

GILLER ROBERT

— ciasnornicar și giuvaeriu. —

Arad, Andrássy-tér 4. (Hot. Nándor)

Pentru reparaturi de ciasnornice pri
mese garanția pe 2 ani. 978 21—25

Depozit de ciasnornice și giuvaericeale.**Imprumuturi de bani pe amortisare**

mijloacesc pe lângă condițiile cele mai avantajoase, pe moșii și case în orașe cu 4,3, 4,5 și 5% și amortisare de

20, 25, 30, 50 de ani,

adecă în camătă e socotită atât camătă cât și amortisarea din capital.

Principiul meu e îndestulirea M. On. public, care vrea să facă imprumuturi ipotecare.

Imprumuturile se plătesc în bani gata, scrisorile ipotecare se plătesc cu valoarea lor nominală. Spese prelabile nu sunt, tacele mi le socotesc ulterior.

Pentru deslușiri mai detaiate a se adresa la

HERZOG SÁNDOR

Arad, strada Weltzer-János Nr. 15, ușa 7.